

D'ENTRADA

JORDI SALA

“Gaudeamus igitur”

Dimecres passat, al pati de l'edifici de les Àligues de la Universitat de Girona, hi va haver teatre. Es tractava del muntatge *Parlem-ne*, una recreació de l'obra *Minim. mal show*, escrita recentment per l'inevitable Sergi Belbel juntament amb Miquel Górriz. Però la notícia de debò era una altra: aquesta mostra oberta al públic era el primer fruit de l'Aula de Teatre de la Universitat de Girona. Magníficament dirigits per l'actriu Mercè Mas, i assessorats en el vessant teòric per la professora de l'Institut del Teatre Mercè Saumell, els universitaris gironins van demostrar que l'entusiasme i la il·lusió compartida són condicions indispensables per dur a bon port qualsevol projecte col·lectiu que pagui la pena de l'esforç, de les dificultats i, fins i tot, de l'adversitat de les circumstàncies.

I, certament, per la Universitat de Girona les circumstàncies no són pas, ara com ara, allò que se'n diu precisament òptimes. És clar que les circumstàncies sempre obeeixen a algun motiu. Segons explicava fa uns dies el president-rector de la Comissió Gestora de la UdG, Josep Maria Nadal (*Nou Diari*, 18/5/93), la universitat barcelonina Pompeu Fabra ha rebut de la Generalitat de Catalunya 250 milions per l'adquisició de fons bibliogràfic, mentre que la Universitat de Girona, pel mateix concepte, n'ha rebut 8 (no, no és pas cap errata; ni 18 ni 80 ni 800: vuit). Tots hem de treballar pel 2000, però alguns poden anar a la feina amb Mercedes i als altres ens obliguen a anar-hi amb carro i sense bous.

Tanmateix, quan només fa un any i mig que el poble català (a través de la més alta institució que el representa, el Parlament de Catalunya) va decidir que era bo i convenient pel país que Girona i la seva àrea d'influència tinguessin estudis universitaris propis, la UdG ja ha fet passos molt importants per la consolidació del seu projecte. Un exemple: després de la resolució de l'entrebanc en els estudis de Ciències de l'Educació, dimarts d'aquesta setmana que ara acaba es va presentar la llicenciatura en Ciències del Medi Ambient, de nova creació.

Així doncs, malgrat la preocupació, en l'estament universitari gironí (i això a diferència del que passa a altres universitats) hi ha una bona dosi d'il·lusió, de la il·lusió de la joventut. *Gaudeamus igitur, dum iuvenes sumus*.

L'ÀGORA

FERRAN ILLA

La nova oligarquia

Tant Molière, al segle XVII, com Labiche, dos-cents anys més tard, feien riure els burgesos, ridiculitzant amb molta subtilitat el seu desig d'ennobrir-se. Mai no es varen imaginar la gran influència que aquells es-pèntics nou-rics tindrien en les joves democràcies occidentals.

L'acumulació progressiva de poders de l'Estat, al llarg d'aquesta última dècada, ha anat acompanyada d'un ascendent intervencionisme en les institucions més poderoses de la societat civil. L'aparell financer de l'entorn governamental, convençut que era necessari l'acumulació de capital per poder competir amb els grans grups financers europeus, i veient la necessitat d'emprendre una reforma del sistema econòmic proteccionista heretat, va promoure l'enriquiment ràpid. D'aquesta celeritat en la formació de grans fortunes, aviat es va passar a l'obtenció del diner fàcil; primer esglau d'una escalonada cadena d'especulacions al voltant de les empreses públiques, que desembocaria en la corrupció, dissimulada al principi, però cada vegada més evident, a mesura que l'aparell estatal hi estava més compromès.

Sols una ruptura interna del mateix aparell va permetre que s'aixequés el si-

“S'ha d'impedir que es constitueixi cap grup de pressió al marge de l'Estat”

lenci que envolta tota corruptela. La premsa, deslliurada del mutisme, va denunciar sense pal·liatius els embulls econòmics que anaven enfangant cada vegada més les institucions públiques.

Tanmateix, hi ha hagut temps perquè s'hi edificés una nova oligarquia financera; jove, nascuda amb la democràcia; però tant o més poderosa que la de la generació anterior.

Són els nous padrins de les finances que, entre bastidors, especulen amb les estratègies més beneficioses per als seus interessos. Se senten omnipotents: són els que *remen* el diner i, molt aviat, si no s'hi posa remei, dictaran l'opinió, si no les lleis. Compren i venen empreses; creen o enfonsen indústries; fan pujar o baixar la moneda... No se'ls ha de confondre amb els empresaris que cada dia s'escarrassen per pagar els crèdits, els impostos o trobar compradors per a les seves mercaderies; que han estat —fins que en quedem sense—

el cap de turc de tots els mals del país: va ser més fàcil per als demagogs ficar-se amb ells que amb els que manejaven els fils dels crèdits o de les secretes recomanacions.

Som una democràcia jove. Podem corregir allò que intuïm com a perillós per al nostre futur. Tenim l'exemple d'Itàlia. No saltres no som diferents: ens pot passar com a ells. Ara que hi som a temps, és imprescindible fixar amb seriositat i fermesa els límits de la vida pública i la civil. La divisió de poders (legislatiu, executiu i judicial) preconitzada per Montesquieu s'ha de mantenir i perfeccionar, amb l'objectiu d'evitar que ningú no pugui fer mal ús del poder.

Els hereus dels burgesos d'en Labiche o d'en Molière han de dedicar-se a la seva feina: buscar i subministrar els béns necessaris i en quantitats adequades perquè les empreses rutllin, votar com els altres a les eleccions i deixar la política per als polítics. S'ha d'impedir que ningú no es constitueixi en grup de pressió al marge de l'Estat. Ningú no ha de poder, llevat de les situacions que la Constitució preveu, mediatitzar l'activitat política i sindical, o coartar la independència dels mitjans de comunicació.

CARTES

Les cartes destinades a aquesta secció han de tenir una extensió màxima de 30 línies, mecanografiades a doble espai, i han de dur les dades per poder identificar i localitzar l'autor: nom complet, adreça, telèfon i número de DNI. En tot cas, NOU DIARI es reserva el dret de publicar-les senceres o bé resumides. No es publicaran originals amb pseudònim o inicials i no es mantindrà correspondència amb els firmants dels escrits.

El PP i el català

A la secció de cartes, un lector es pregunta si el senyor Aznar continua sent partidari de prohibir el català al Senat. En realitat, el senyor Aznar i la dreta espanyola postfranquista (és a dir, el PP) no tan sols volen prohibir el català al Congrés i al Senat, sinó que a llarg termini també tenen la pretensió de fer-ho a Catalunya. La proposta de “bilingüisme real”, que fa poc va fer a Barcelona el candidat del PP, segurament deu formar part d'una estratègia encaminada envers aquesta direcció, perquè dubto que els senyors del PP defensin, per exemple, que el 50% dels judicis a Catalunya es facin en català.

En les eleccions autonòmiques de l'any passat un programa electoral del PP propugnava lluitar contra “l'angoixa de la llengua obligatòria”. Evidentment es referien a la llengua catalana, ignorant totalment el fet que la llengua espanyola és un idioma que els catalanoparlants hem d'aprendre i que se'ns ha imposat obligatòriament.

La conclusió que lògicament se n'extreia és que per als senyors del PP, a tots els habitants de Catalunya ens obliguen a conèixer un idioma aliè (és a dir, el català).

Un s'acaba adonant que el principal objectiu de la dreta espanyola, molt sovint amb la complicitat del PSOE i altres partits espanyols, és espanyolitzar

Catalunya i la resta de nacions de l'Estat. A llarg termini només hauran de dissoldre les comunitats autònomes (o limitar encara més la seva minsa autonomia actual) i prohibir (legalment o a la pràctica) les altres llengües peninsulars que no siguin l'espanyol. I si són generosos encara toleraran que puguem parlar català un dia a l'any amb motiu de la celebració d'algun acte folklòric.

Jordi Puig
Girona

Missatge a Belgrad

Hola Mirko,
Com estàs? M'hauria agradat veure't aquest estiu i parlar amb tu, com feiem abans. Aquest cop la guerra ho ha impedit. No arreglàvem el món, però vam descobrir que un serbi i un català no són tan diferents.

Recordo que fa tres anys, quan tu deies que eres “iugoslau”, et vaig preguntar per la situació entre vosaltres, els serbis, i els croats (desconeixia Montenegro, Bòsnia-Hercegovina i Eslovènia...). “Res. Cap problema!”, responies convençut. Realment, no us ho podíeu esperar. Amb aquesta guerra, no hi comptàveu. Ara la situació ha canviat. Molt. De fet, què t'haig d'explicar a tu!

Mirko, tu eres pacifista i pensaves fer-te objector de consciència. Em vas explicar que treballaves de mosso en un hotel de

Belgrad per pagar-te els estudis de medicina. Però, com canvien les coses... Un parell d'anys després segurament et trobes disparant enmig d'una situació confosa que ni tu ni jo entenem.

Tinc davant meu una foto amb els teus, els nostres, amics. Hi veig en Branco, la Mira, en Bratomir, la Jasmina... com reïem! Qui havia d'imaginar-se que en qüestió de mesos convertirien la vostra colla en un escamot de la milícia sèrbia.

Per aquí ens pinten el teu poble com a destructor i imperialista. Tu i els teus no éreu així!

Només ens separen uns 1.500 quilòmetres, però la nostra situació és ben diferent. Quines males passades ens juga el destí: nosaltres, aquí menjant els quatre torrons que han sobrat de festes mentre vosaltres lluiteu en defensa d'una bandera i un territori.

Et vull desitjar molta sort i que tot aquest conflicte acabi tan aviat com sigui possible. Si pots, escriu i dona records a tota la colla.

Fins aviat, Mirko!

Rafel
Blanes

Crisi. Quina crisi?

“Crisi: període o situació marcats per un trastorn profund”, diu el diccionari. I sense que calgui acudir als llibres, actualment parlem de crisi referint-nos a l'economia, la gastronomia o

l'art. Crisi significa canvi, i com tot canvi, pot portar coses bones i coses dolentes. El mateix art contemporani i els seus diversos moviments han anat naixent a l'escalf de crisis artístiques o socials diverses.

Però en realitat caldria recordar que no hi ha art; hi ha artistes. I, una cosa òbvia que a vegades oblidem, l'artista és una persona com qualsevol altra que, per descomptat, no viu d'aires del cel. Per tant, a l'artista no solament el pot afectar la crisi social de caire general, sinó també, de forma més o menys específica, la crisi econòmica que molts patim.

D'una part, les institucions públiques rarament apleixen els compromisos dels percentatges de compra d'obra. Ja no parlem dels problemes estrictament personals d'assegurances, seguretat social, etcètera. De l'altra, en situacions de crisi econòmica, allò que aparentment és més sumptuari, com les arts plàstiques, pot sofrir un col·lapse de compres, tant públiques com privades, i el mecenatge, en certa manera, fa fallida.

A més, certs llenguatges, i particularment l'escultura, comporten, pels materials, espais necessaris, etcètera, unes grans despeses suplementàries. Sense parlar de les dificultats derivades de la seva comercialització. Per això és positiu, com fa Pia Crozet, posar directament a l'abast del públic, a uns preus “de crisi”, les seves escultures.

Jaume Fàbrega, Associació
Catalana de Crítics d'Art
Girona